

Arkitekturrapport: DAR

Denne orienteringsrapport udarbejdes for it-projekter i henhold til brug af den fælleskommunale rammearkitektur.

Rapport ejes af projektets it-arkitekt.

Det er projektlederens ansvar at sikre, at rapporten udarbejdes. Det anbefales, at den opstartes i projektets indledende fase/i forbindelse med PID, og løbende bearbejdes.

Rapporten sendes til sekretariatet for Kommunernes it-arkitekturråd og offentliggøres på it-arkitekturrådets arkitektur-site.

Revisionshistorik

Version	Revisionsdato	Oversigt over rettelser	Rettelse udført af
1.0	12-12-2014	Dokument oprettet	JSD og CP

Indholdsfortegnelse

Indhold

Revisionshistorik.....	2
Indholdsfortegnelse.....	3
Indhold	3
Appendix: Arkitekturrapport – skabelon	4
Projektinformation	4
Baggrund for projekt.....	4
Resultat af gennemført arkitekturanalyse	7
Forretningsbegrebsmodel.....	10
Nedenfor er målarkitekturen vist.	12
Produktion af forretningsservices	13
Tidsplan for eventuel opdatering af arkitekturrapport	15

Appendix: Arkitekturrapport – skabelon

Projektinformation

Projekt navn	DAR
Ledelsesansvarlig	Henrik Grønbæk Kristensen
Projekttype	Ny it-løsning

Baggrund for projekt

Baggrund	<p>I regi af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 indgik regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) den 3. oktober 2012 en aftale om et grunddataprogram under overskriften: "Aftale om gode grunddata til alle - en kilde til vækst og effektivisering".</p> <p>Formålet med Grunddataprogrammet er overordnet, at data forbedres og gøres frit tilgængelige i autoritative registre. Det skal skabe en mere enkel forvaltning, antallet af fejl minimeres, og barrieren for private virksomheders brug af data fjernes. Desuden undgås dobbelt vedligehold af data, og overflødiggjorte registre kan udfases.</p> <p>I regi af Grunddataprogrammet indgik man en række delaftaler, der dækker de forskellige dataområder der berøres.</p> <p>Delaftale 2 om " Effektivt genbrug af grunddata om adresser, administrative enheder og stednavne" er en af Grunddataprogrammets i alt 7 delaftaler. Delaftale 2 indeholder flere projekter, hvoraf DAR 1.0 er en af disse, og styres derfor som delprogram 2 under Grunddataprogrammet. Delprogrammet benævnes Adresseprogrammet (GD2).</p> <p>Adresseprogrammet har defineret arkitekturen i form af en målarkitektur for adresseområdet og en løsningsarkitektur for DAR. Implementering af målarkitekturen vil være grundlaget for effektivt og konsekvent genbrug af grunddata om adresser, stednavne og administrative inddelinger med henblik på, at disse grunddata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danner et fælles grundlag for en effektiv, sammenhængende digital forvaltning • Bidrager til konkurrencedygtighed, vækst og innovation hos virksomhederne • Anvendes som entydig reference for politi-, ulykkes- og kriseberedskab.
-----------------	--

<p>Andet (fx arbejdsgangs-analyse)</p>	<p>Baggrundsmateriale:</p> <p>Løsningsarkitektur for udvidelse af DAR http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/451829/gd2c_adrreg_loesningsarkitekturv1_1.pdf</p> <p>Løsningsarkitektur for udvidelse af DAR. Bilag A Servicebeskrivelser http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/448361/loesningsarkitektur_bilag1_1_2_5.pdf</p> <p>Løsningsarkitektur for udvidelse af DAR. Bilag B Informationsmodel http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/448381/loesningsarkitektur_bilagb_1_2.pdf</p> <p>Løsningsarkitektur for udvidelse af DAR. Bilag C Processer http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/451845/adrreg_loesningsarkitektur_bilagc.pdf</p> <p>Om den fælles datafordeler http://www.digst.dk/Loesninger-og-infrastruktur/Grunddata/Delprogrammerne/Faelles-Datafordeler</p> <p>Digitaliseringsstyrelsen – modelregler for Grunddata http://www.digst.dk/~media/Files/L%C3%B8sninger%20og%20infrastruktur/grunddata/Datamodel/Modelregler%20for%20grunddata%20version%201-0-0.pdf</p> <p>Adresseprogrammet – Målarkitektur http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/375619/maalarkitektur_v1_0_gd2_adr.pdf</p> <p>Adresseprogrammet – Målarkitektur. Bilag A Systemer http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/375620/maalarkitektur_bilag_a_systemer_v1_0_adr_gd2.pdf</p> <p>Adresseprogrammet – Målarkitektur. Bilag B Begrebsmodel http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/375623/gd2_maalarkitektur_bilag_b_begrebsmodel_v1_0.pdf</p> <p>Adresseprogrammet – Målarkitektur. Bilag C Processer http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/375622/gd2_maalarkitektur_bilag_c_processer_v1_0.pdf</p> <p>Adresseprogrammet – Målarkitektur. Bilag D Arkitekturrammer http://grunddata-ejendom-</p>
---	---

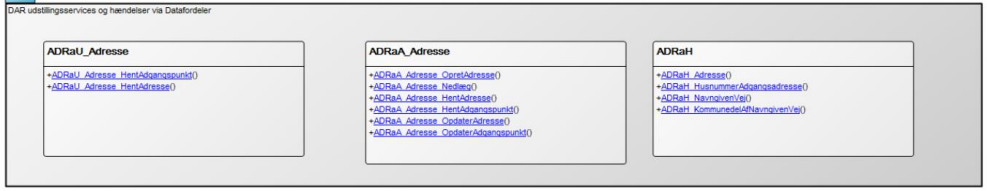
	<p>adresse.dk/file/375621/gd2_maalarkitektur_bilag_d_arkitekturrammer_v1_0_.pdf</p> <p>Adresseprogramstyringsdokument</p> <p>http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/373024/adr_programstyringsdokument_adressprogrammet.pdf</p> <p>Adresseprogrammet. Teststrategi</p> <p>http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/403339/teststrategi_gd2_vs_1_0.pdf</p> <p>Adresseprogrammet. Implementeringsplan</p> <p>http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/529781/gd2_implementeringsplan_v2_0.pdf</p>
--	---

Resultat af gennemført arkitekturanalyse

Arkitekturprincipper	<p>Systemet kravsættes til at overholde Kommunernes It-Arkitekturråds godkendte fælleskommunale arkitekturprincipper (http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_61151/scope_0/ImageVaultHandler.aspx).</p> <p>For detaljer vedrørende opfyldelse af arkitektur principper henvises til arkitektur rapport for BBR.</p> <p>Strategi</p> <p>A1 Der arbejdes mod en fælles Rammearkitektur.</p> <p>A2 Arkitekturen skal sikre mod leverandør-”lock-in”.</p> <p>A3 It-sikkerhed tænkes ind i løsninger fra starten.</p> <p>Forretning</p> <p>B1 Forretningsservices genbruges på tværs af it-løsninger.</p> <p>B2 Arbejdsgange er dokumenterede på tværs af forretnings-domæner.</p> <p>B3 Brugere inddrages aktivt i behovsafklaring og udviklingsforløb.</p> <p>B4 It-løsninger udfordrer og effektiviserer eksisterende arbejdsgange og regler.</p> <p>B5 Der anvendes altid et standardiseret begrebsapparat.</p> <p>B6 Der er defineret entydigt ejerskab af data og processer.</p> <p>B7 Enhver betydelig forretningshændelse meddeles omverden.</p> <p>B8 Fælles autoritative reference- og grunddata anvendes.</p> <p>B9 Adskil der foranderlige fra det uforanderlige.</p> <p>Teknik</p> <p>C1 Data udstilles via åbne snitflader og kan genbruges.</p> <p>C2 Alle objekter er uafhængige af systemet, hvor de er skabt.</p> <p>C3 Data identificeres entydigt.</p> <p>C4 It-løsninger er skalerbare efter formål.</p> <p>C5 It-løsninger er robuste overfor egne og andre systemers nedbrud.</p>
-----------------------------	---

<p>Forretningsservices (fra rammearkitekturen)</p>	<p>DAR bruger følgende forretningsservices:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adgangsstyring (Contexthandler og Security Token Service) • Administrationsmodul
<p>Forretningsservices (eget domæne)</p>	<p>Registrering af Adresser og Adgangspunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stamdata • Reserveret stamdatas
<p>Fysiske services (fra fælles initiativer)</p>	<p>Grunddataprogrammet</p> <p>Den fællesoffentlige datafordeler (bl.a. med udstilling fra nedenstående grunddataregistre)</p> <p>Grunddataregistre (direkte integration med ajourføringservices):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matriklen • BBR <p>Sikkerhed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Security Token Service • NemLogin • NemLogin (FBRS) <p>Fælles kommunale systemer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administrationsmodul • Adgangsstyring (Context Handler, Security Token Service)
<p>Fysiske services (fra eksterne leverandører)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Certificeringscenter => Anvendes til system til system integrationer • Danmarks Statistik (DST) => Fuldt udtræk anvendes af modtager • Fjernprint (fx Dokumentboks) => Den fælles kommunale rammearkitektur • Udtræk til Skat, MBBL og Socialministeriet => Fuldt udtræk anvendes af modtager • Statens Arkiver => Fuldt udtræk anvendes af modtager • FOT => Anvendes til at skabe tilknytning mellem FOT (luftfoto) og DAR (Adresse register) • DAGI => Anvendes til at styre fx kommune og regionstilknytning • Ejerdialogklient => Anvendes til dialog med ejere om Adresser • Vis adresser => Anvendes til dialog om ajourføring af adresser • Danmarksadresser.dk => Anvendes af Danmarksadresser.dk

<p>Fysiske services (egenudviklede)</p>	<p>DAR 1.0 udstiller services der er aftalt i grunddataprogrammet.</p> <p>Det er muligt at ajourfører DAR med Adresse og Adgangspunkter (ADRaA_Adresser). I den forbindelse udstilles alle Adresse og Adgangspunkter (ADRaU_Adresse) for at sikre 100 % realtid. For at udstille forretningshændelser udstiller hændelser på Datafordeleren (ADDRaH).</p>
<p>Standarder</p>	<p>Systemet kravsættes til at opfylde principperne fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grunddataprogrammet (Målarkitektur samt modelregler – se senere) • Det fælleskommunale rammearkitektur <p>Systemet benytter 5 af Digitaliseringsstyrelsens standarder http://www.digst.dk/Arkitektur-og-standarder/Standardisering/AAbne-standarde--vejledning/De-obligatoriske-aabne-standarde-saadan-goer-du</p> <p>Systemet benytter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Standarder for dataudveksling mellem offentlige myndigheder (OIOXML) 4. Standarder for digital signatur (OCES) 5. Standarder for offentlige netsteder / hjemmesider og tilgængelighed 6. Standarder for it-sikkerhed (DS484 - kun for staten) 7. Standarder for dokumentudveksling (ODF, OOXML og PDF) <p>Ad 4) Anvendes til system til system integration</p> <p>Ad 5) Forbehold idet brugerfladen ikke må afvige væsentligt fra "as-is"</p> <p>Systemet benytter ikke ((listet her for at adressere DIGST's komplette liste af standarder):</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Standarder til elektronisk sags- og dokumenthåndtering (FESD) 3. Standarder til elektroniske indkøb i det offentlige (OIOUBL) <p>Ad 2) Systemet har ikke en integration til et sådant system</p> <p>Ad 3) Systemet har ikke en arbejdsgang for at foretage elektroniske indkøb</p>

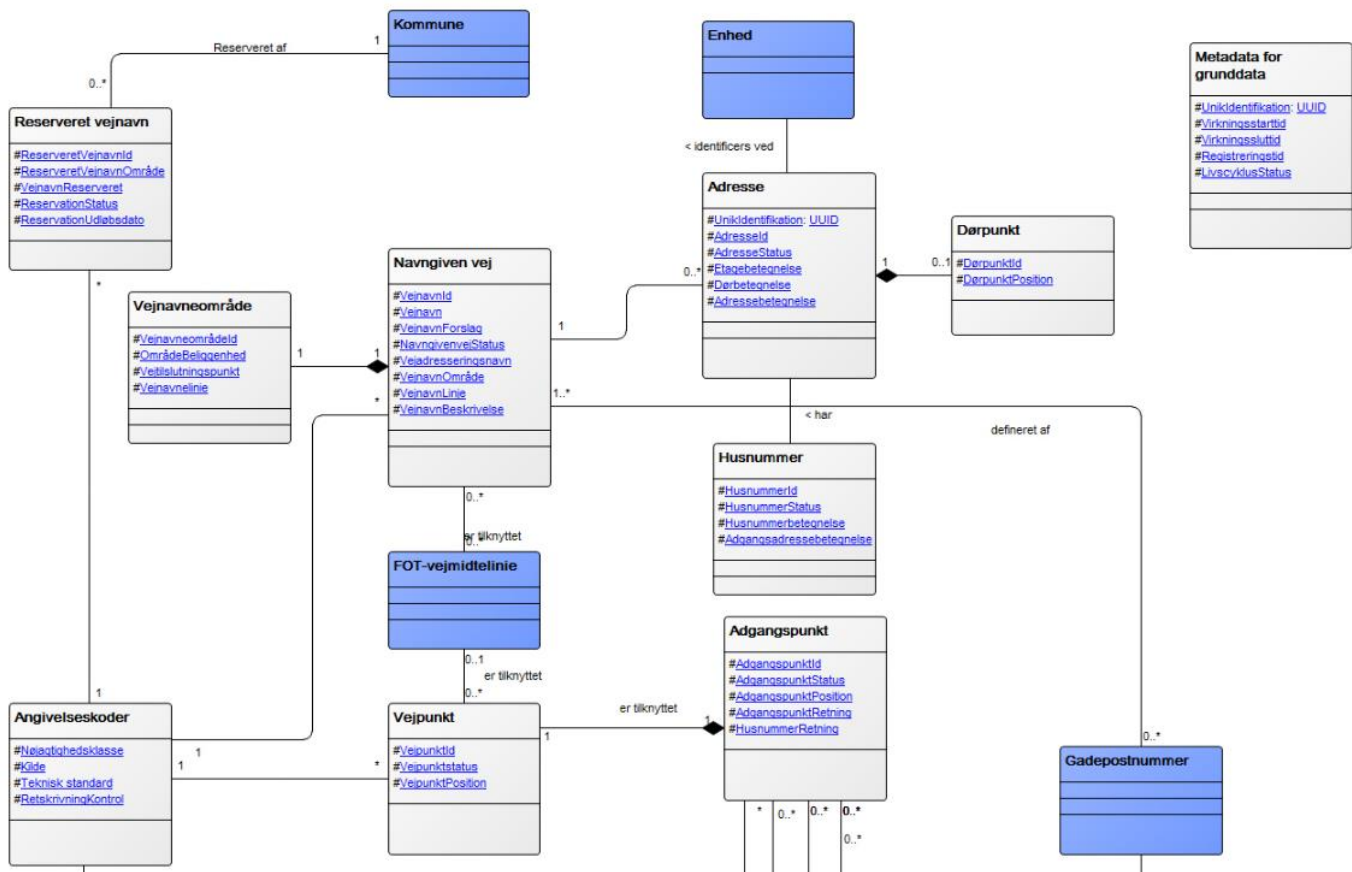
It-infrastruktur	Løsningen kravsættes til at jf. Kombit's standard driftskontrakt.
Sikkerhed	Løsningen kravsættes som skulle overholde ISO 2700 samt Grunddataprogrammets sikkerhedsmodel og den fælleskommunale rammearkitekturs sikkerhedsmodel.

Bemærk:

- Begreber markeret med blå er ikke begreber tilhørende Systemet. De tilhøre andre Systemer og er medtaget for at vise relationer til andre Grunddataregistre.
- Det fritsvævende begrebr er fritsvævende af layoutmæssige årsager. De angivne Metadata er gældende for alle begreber

Forretningsbegrebsmodel

Her indsættes og beskrives kort den samlede begrebsmodel for projektet

Figur 1: Informationsmodel

Anvendelse af forretningsservices

Marker ved brug af boksene på figuren hvilke af rammearkitekturs forretningsservices, it-projektet anvender, samt om den fysiske service er fra fælles initiativer (eks. KOMBIT eller staten), eksterne leverandører eller egenudviklet. Dette er markeret med blå.

Bemærk: Målarkitekturen for Systemet er medtaget Figur 3: Målarkitektur. Denne ses som mere tidssvarende end nedenstående.

Den fælles rammearkitektur:

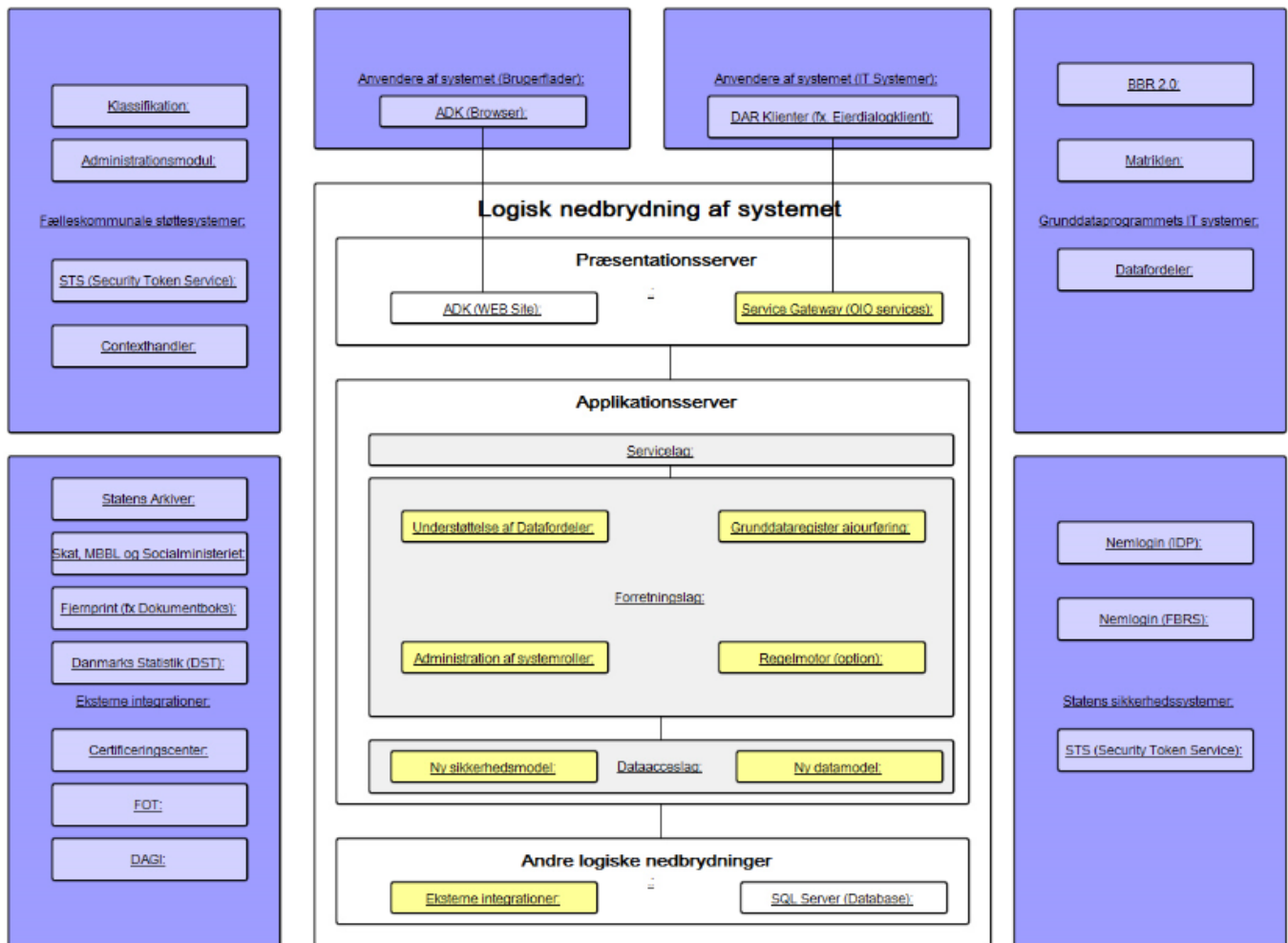
Figur 2: Den fælles rammearkitektur

For hver anvendelse af en service beskrives:

Forretningsservice / applikationservice	Anvendelse
Styring og sikkerhed	Den fælles kommunale rammearkitektur <ul style="list-style-type: none"> • Administrationsmodul anvendes til opsætning af "brugersystemroller" og "jobfunktionsroller" • Contexthandler anvendes til kommunal bruger login

	<ul style="list-style-type: none"> • STS anvendes til opsætning af system til system integrationer <p>Grunddataprogrammet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Security Token Service • NemLogin • NemLogin (FBRs)
Autoritative grunddata	<ul style="list-style-type: none"> • Matriklen • Ejerfortegnelsen • BBR • CPR

Nedenfor er målarkitekturen vist.

Figur 3: Målarkitektur

Produktion af forretningsservices

Beskriv hvilke forretningsservices I selv udvikler og hvordan de stilles til rådighed for andre.

For hver forretningsservice angives:

	Udstil DAR data på grunddataprogrammets Datafordeler	Bemærkning
Forretningsservicens navn	ADRaU Adresse og ADRaH	
Kort beskrivelse af servicen	Indholdet af DAR registeret udstilles via Datafordeleren og der udsendes hændelser om ændringer til dem som har abonneret på disse. AWS 5 vil anvende dette. Det forventes af de fleste anvendere vil anvende AWS5 fremfor Datafordeleren.	
Hvilke processer stilles til rådighed for andre?	Søg og læs alle DAR objekter.	
Begrebsmodel	Her henvises til Figur 1: Informationsmodel.	
Hvilke standarder anvendes?	Standarder i henhold til Grunddataprogrammets datafordeler. Modelreglerne anvendes: Digitaliseringsstyrelsen – modelregler for Grunddata http://www.digst.dk/~media/Files/L%C3%B8sninger%20og%20infrastruktur/grunddata/Datamodel/Modelregler%20for%20grunddata%20version%201-0-0.pdf <u>Herunder tillæg:</u> GD1/GD2 - Model for supplerende forretningsbeskrivelser, Udbudsoption vedrørende supplerende forretningsbeskrivelser. http://grunddata-ejendom-adresse.dk/file/491621/metadata_udbudsoption_supplerende_forretningsbeskrivelser.pdf	
Hvilke klassifikationer anvendes?	Klassifikationer er dokumenteret med ovenstående standard referencer. Alle kodelister vil være klassifikationer.	

Andet?	<p>Nedenstående giver detaljer fra kravsspecifikationen.</p> <div data-bbox="380 302 1094 625"><p>ADRaU_Adresse</p><hr/><p>+ADRaU_Adresse HentAdgangspunkt() +ADRaU_Adresse HentAdresse()</p></div> <div data-bbox="380 659 1094 982"><p>ADRaH</p><hr/><p>+ADRaH_Adresse() +ADRaH_HusnummerAdgangsadresse() +ADRaH_NavnqivenVej() +ADRaH_KommunedelAfNavnqivenVej()</p></div>	
---------------	---	--

Tidsplan for eventuel opdatering af arkitekturrapport

1.0 Kravspecificering	Mar. 2015
2.0 Løsningsdesign	Aug. 2015
3.0 Byggefase	Maj. 2016
4.0 Test	Aug. 2016
5.0 ...	